

Datum van indiening: 26 juni 2023

Vraag om uitleg van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Het potentieel van de Michaela School om antwoorden te bieden op de Brusselse uitdagingen

---

Eind april bezocht de commissie onderwijs van de RVG onder meer de Michaela School in Wembley, in Londen. Deze school staat bekend om haar bijzondere aanpak, die uitgesproken strikt en veeleisend is naar de leerlingen. De school oogst tot ver buitende de landsgrenzen lof en controverse. De belangrijkste reden waarom deze school tot de verbeelding spreekt, zijn de resultaten. Leerlingen met overwegend allochtone achtergrond en vaak uit kwetsbare gezinssituaties halen letterlijk de beste resultaten van Groot-Brittannië op de nationale proeven. Meer dan 80 % van de leerlingen die er afstudeerden in 2021 kregen een toegang aangeboden tot de topuniversiteiten van de zogenaamde Russel-Group. Ter vergelijking: slechts 17 % van de mensen die in Groot-Brittannië een diploma halen, halen dat aan die universiteiten. De school lijkt er in te slagen om "gelijke kansen" echt een realiteit te maken, ook voor wie op papier veel minder kans maakt. Het zijn resultaten die tot de verbeelding spreken, zeker als je weet dat een deel van de leerlingen die instroomt in de school nauwelijks kan lezen of schrijven.

Wat zijn de belangrijkste pijlers waaraan de school deze resultaten toedicht?

Ze worden vaak omschreven als "de strengste school van Engeland". Er heerst een heel strikte discipline. Onder het motto "*tough love*" worden leerlingen bij de start van hun loopbaan in deze middelbare school een week lang gedruild in de gedragsregels die gelden op deze school, tijdens een "*bootcamp*". Elk gedrag dat afwijkt van de voorgeschreven regels, krijgt onverbiddeijk een sanctie, gaande van "*demerit*" tot "*detention*". Gedrag dat in positieve zin opvalt, krijgt een *merit*. Er zijn allerhande *badges* en *awards* te verdienen. Competitie onder leerlingen wordt aangemoedigd. Het warmere "*love*" gedeelte in de slogan *tough love*, is te vinden in de uitgesproken overtuiging dat alle leerlingen waardevol en getalenteerd zijn. Iedereen heeft alles in zich om te slagen, om te blaken van zelfvertrouwen. Iedereen hoort er bij, respect en vriendelijkheid zijn de standaard. Slecht gedrag (*poor behaviour*), of laat staan pesten, zijn totaal uit den boze.

De verwachtingen ten aanzien van de leerlingen liggen heel hoog. Dit zowel op vlak van kennis en academische resultaten, als op het vlak van actieve deelname en leerhouding op school.

De pedagogie is gebaseerd op wetenschappelijke inzichten. Kennisverwerving staat centraal en zet zich af tegen leren waarbij competenties centraal staan. De leermethode vereist dat leerlingen zichzelf op continue basis testen. Lezen is een ander fundament van het onderwijs. Elke dag moet elke leerling een boek van de schoolbibliotheek meenemen naar huis. Elke schooldag start met een half uur collectief lezen. Bij de lunch declameren leerlingen en leerkrachten samen elke dag een gedicht uit het hoofd. Tijdens de lunch is er een discussie in kleine groepjes, over een onderwerp dat de schoolleiding bepaalt.

Ook op vlak van lerarentekort formuleert Michaela School's directrice straffe claims: leerkrachten zijn zo tevreden dat er nauwelijks uitval of verloop is. En dat in een context waar 43 % van de ondervraagde leerkrachten in Engeland aangeeft dat ze zullen stoppen en 74 %

aangeeft ernstig te hebben overwogen om te stoppen. Alle voorgestelde lesmethodes en taken voor leerkrachten worden afgewogen ten opzichte van een inschatting "leerimpact versus inspanning". Op die basis wordt heel wat aanbevelingen geweigerd, zoals de suggestie om aan "*gamification*" te doen, leerlingen te motiveren met inleidende spelletjes, met op maat gemaakte kaartspellen of andere. Hetzelfde geldt voor: tablets, computers, overbodige administratie voor leerkrachten, oudercontacten in eerste 3 jaren, handgeschreven verslagen aan de ouders, opvragen en ophalen van huiswerk vanwege de leerkracht, werkboeken meenemen naar huis, enz. De lijst met niet-gevolgde aanbevelingen beslaat meer dan 1 blad. Het resultaat is een gemotiveerd lerarenkorps dat sterk presteert.

Opmerkelijk daarbij is dat maar liefst 30 % van de actieve leerkrachten geen lerarenopleiding heeft genoten (het gemiddelde in "*free schools*" is 15 %). Er heerst een sterke overtuiging dat de officiële lerarenopleiding te sterk inzet op een pedagogische aanpak die niet werkt en zelfs negatief werkt voor leerkrachten. In het eerste boek dat de school uitgaf, "*Battle hymn of the tiger teacher*", worden meerdere onderzoekers geciteerd die de lerarenopleiding omschrijven als "in het beste geval irrelevant en in het slechtste geval een echte hindernis voor goed lesgeven".

De overtuiging is dat het schoolsysteem en de schoolmethodes het makkelijk maken voor iemand om een goede leerkrachten te worden, samen met een gerichte *on the job* training op de school zelf.

Dit betekent niet dat we dan maar ineens dat model massaal moeten gaan kopiëren in Brussel, maar het verdient wel een degelijk onderzoek en een goed debat over wat dan wel de succesfactoren zijn die hier werken en waar we ook in de Brusselse context vooruitgang mee kunnen boeken. Er zijn overigens ook andere schoolmodellen die 'anders' zijn en interessante resultaten behalen, denk bv. aan de LAB scholen.

- Is het collegelid en / of zijn administratie bekend met de successen en de aanpak van deze school?
- In welke mate is zo'n model van een school denkbaar in Brussel? Kan dit binnen de bestaande kaders? Wat zijn de belangrijkste hindernissen?
- Welke Brusselse Nederlandstalige scholen leunen het dichtst aan bij dit model en kunnen zij gelijkaardige resultaten voorleggen?
- Op welke manier kan de aanpak van deze school een inspiratie zijn om gelijke kansen voor Brusselse leerlingen te versterken, ongeacht hun achtergrond en om het lerarentekort terug te dringen?
- Kan het aanscherpen van discipline het beroep van de leerkracht aantrekkelijker maken?
- In welke mate baseert OCB haar aanbevelingen op wetenschappelijk onderzoek? Behoren kennisfiches en methodes voor zelfondervraging ook tot het instrumentarium dat OCB aanbiedt?
- Zijn er plannen om de centrale toetsen die volgend jaar ingevoerd worden te hanteren als een instrument om de effectiviteit van Brusselse scholen te kunnen bespreken en een dialoog op te starten over uitwisseling van goede praktijken en de verbetering van de werking?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

Arnaud Verstraete
Fractieleider Groen